

Verksamhetsberättelse 2023



Bohusläns hembygdsförbund (Bhf) är en regional paraplyorganisation för 103 kulturarvsföreningar. Bhfs mål är att stödja och stärka medlemsföreningarna i arbetet med att bevara, använda och utveckla vårt gemensamma kultur- och naturarv och att synliggöra och väcka intresse, känsla och förståelse för hembygden ur historisk, samtida och framtida perspektiv.

Medlemsföreningar är hembygds-, kulturarvs-, samhälls-, släktforskarföreningar, arbetslivsmuseer och bildarkiv. Bhf har också enskilda medlemmar.

Bhfs verksamhetsområde motsvarar f.d. Göteborgs och Bohus län. Bhf är ett av 26 regionala hembygdsförbund med Sveriges hembygdsförbund som riksorganisation, en av Sveriges största folkrörelser med drygt 2 000 medlemsföreningar med drygt 400 000 medlemmar.

Verksamhetsinriktning 2023-2025, inriktningsperspektiv: Föreningar och demokrati; Barn och unga; Hållbarhet samt Arkiv, föremålsvård och dokumenthantering.

Organisation. Verksamheten utgår från stadgar, verksamhetsinriktning, verksamhetsplan, budget samt Årshjul. Årsmötet väljer styrelse och styrelsen utser i sin tur arbetsutskott, arbetsgrupper och representanter till projekt, nätverk m.m. **Bhf har en kulturarvskonsulent** som stöd. Konsulenten är anställd vid Bohusläns museum, enheten för Kulturmiljö och samlingar. Kulturarvskonsulenten initierar och driver projekt, arbetsgrupper och nätverk, arrangerar kurser, temadagar m.m., är redaktör för Bhfs tidskrift Bohusarvet och Bhfs webbplats.

Bhf-kontakt. Styrelseledamöterna är kontaktperson för medlemsföreningarna som är indelade i Bhf-kontaktområden. Dialogen mellan medlemsföreningarna och styrelsen ökar och fördjupas, genom regelbunden kontakt och träffar som genomförs i respektive Bhf-kontaktområde.

Bhf är medstiftare till Stiftelsen Bohusläns museum och Bhf representeras i stiftelsestyrelsen av två ledamöter och två ersättare. Bhf och museet har en nära samverkan. Bohusläns museum utgör en viktig resurs för föreningarna genom rådgivning och praktiskt stöd. **Bhf förvaltar Stiftelsen Johannes Plates Kulturminnesfond.** Ledamöter: Mats Ekberg, ordförande och Eva Tisell, kassör. Bohusläns museums chef Annette Prior är sekreterare.

HembygdVäst, hembygdsförbunden i regionen, får **verksamhetsstöd från Västra Götalandsregionen.** För stödet krävs vidgat deltagande - att engagera och vara angelägen för fler; har regional relevans; samverkar med andra aktörer och nya målgrupper samt har en stark och stabil ekonomi.

Bhf samverkar med en aktörer som Bohusläns museum, HembygdVäst (Dalslands fornminnes- och hembygdsförbund, Västergötlands hembygdsförbund och Göteborgs hembygdsförbund), NAV – industrihistoria och arbetslivsmuseer i väst, Maritimt i väst, Studieförbundet Vuxenskolan, som Bhf har samverkansavtal med. Bhf initierar och driver samt deltar i projekt, nätverk och arbetsgrupper som t.ex. Hus med historia där utöver nämnda aktörer även Kulturförvaltningen Västra Götaland, Innovatum, Länsstyrelsen Västra Götaland, Västergötlands museum ingår i. Bhf är en av samverkansparterna i Prisma Västra Götaland där en rad ideella och offentliga aktörer samverkar.

Bilder fr. vänster: Hembygdsresan; Allt från dinosaurer till mormor-från baktid till framtid; Bohusläns seglande kulturarv-skutor, skolor och skärgård idag; temadag Kvarnar; Bhfs styrelse; Jordkällarkurs.

Styrelse efter årsmötet 2023: ordförande Lars-Inge Stomberg, Jonsered, förste vice ordförande Mats Ekberg, Åstol, andre vice ordförande Ann-Sofie Bernhardsson, Mollösund, kassör Eva Tisell, Hällevadsholm. Övriga ledamöter: Christer Andersson, Henån; Christer Blomqvist, Varekil; Sven Carlsson, Ödsmål; Nina Dorthé, Fjällbacka; Carina Haugerud, Dingle; Gun Jarnedal, Brastad; Leif Norling, Karingön; Berit Mellgren, Uddevalla; Fredrik Olsson, Säve; Lars-Olof Olsson, Kungälv och Lars Rydbom, Uddevalla. Styrelsen har sammanträtt nio gånger under året och arbetsutskottet sju gånger, styrelsen har besökt medlemsföreningar vid ett antal gånger samt genomfört en utvecklingsdag.

Övriga förtroendevalda, efter årsmötet. Valberedning: Ingrid Kennborn, Ljungskile, sammankallande, Maria Fast, Trollhättan och Ingvar Bragd, Råda. Revisorer: ordinarie: Henry Bäckström, Uddevalla och Hans Blomgren, Brastad, ersättare: Ingemar Öxgård, Säve och Eivor Kristensson, Fjällbacka.

Medlemmar. Under året hade Bhf 103 medlemsföreningar med tillsammans ca. 27 000 medlemmar, vilket är en ökning mot tidigare år med 500 medlemmar. Bhf har också 47 enskilda medlemmar.

Årsstämman hölls 7 maj i kulturhuset Vingen, Torslanda, med Björlanda-Torslanda hembygdsförening och Studieförbundet Vuxenskolan som värdar. Programmet för dagen innehöll förutom årsmöte och utdelning av utmärkelser visning av föreningens hembygdsgård, Torslanda havsbadskoloni, vandring i fågelområdet och föredrag om flygplatsepoken i Torslanda. Mottagare av Bohusläns hembygdsförbunds hedersdiplom Håkan Alvebro, Föreningen De seglade för Tjörn; Gunnar Alexandersson och Inger Olsson, båda Öckerö hembygdsförening (hbf); Inga-Britt Gillingsmark och Gunnel Sörqvist, båda Bottna hbf; Hans-Olof Hagberg, Spekeröds hembygdsförening; Ann-Louise Kjellman, Öckerö hbf; Sture Larsson, Björlanda-Torslanda hbf; Inger Olsson, Öckerö hbf, Leif Olsson, Seläter med omnejds hbf; Lillemor Skånberg, Jörlanda och Stora höga hbf; Bengt-Erik Strandberg och Leif-Erik Tullock, båda från Föreningen De seglade för Tjörn.

Aktiviteter 2023

Inriktningsperspektiv Föreningar och demokrati

Exempel på aktiviteter under året:

Föreningsträffar på olika teman: Bhf-kontakträffar; föreningsbesök för tips och inspiration kring utställningar; kursdag Så blir vi fler; temadag Kvarnar samt aktiviteter inom bl.a. Prisma Västra Götaland och Hus med historia. Styrelsen deltar i kurser och andra aktiviteter, som t.ex. Sveriges hembygdsförbunds ordförandeträffar, höstmöte, referensgrupper m.m.

Släktforskar- och hembygdsgdag arrangerades i samverkan med Bohusläns museum, Studieförbundet Vuxenskolan och Uddevalla släktforskare, på Bohusläns museum. Nära 40 släktforskar- och kulturarvsföreningar medverkade med utställningsbord och föredrag och besökare kunde prova på släktforskning. Arrangemanget hade drygt 900 besökare

BLOM – bildning och museer. Under året medverkade Bhf i Bohusläns museums forskningsprojekt genom att ledamöter var cirkelledare för studiecirkel om Backefiske. Projektet undersöker hur vuxna upplever tillgång till museiresurser, möjlighet till kunskapsutveckling och förändring i attityder till bildning, kultur och kulturarv.

MOD2021 - rösträtt & jämställdhet. Bhf är delaktigt i projektet och flera av Bhfs medlemsföreningar är också engagerade i projektet. Föreningar kan kostnadsfritt beställa en affischutställning av MOD att visa i sina lokaler med tillhörande aktiviteter. Föreningarna uppmanas att lyfta den ideella föreningen som ett exempel på demokrati och att berätta om personer på platsen som arbetat med demokratifrågor. Bhf och Bohusläns museum har gett ut Magasin MOD tillsammans.

Bohusläningar. Bhf stöttar Bohusläns museums projekt som syftar till att undersöka identitet, tillhörighet m.m. utifrån människor som bor och verkar i Bohuslän.

Inriktningsperspektiv Barn och unga

Exempel på aktiviteter under året:

Allt från dinosaurier till mormor – från baktid till framtid, om lustfyllt lärande genom kulturarv.

Övergripande teman är hållbarhet och generationsmöten. Inom projektet har en metod tagits fram, en skrift och ett häfte har producerats, och aktiviteter med metoden som grund har under året varit: *Förskolans dag* i samarbete med Bohusläns museum, Elin Sundsbergs vänförening och Tjörns montessoriskola – besök i förskolan och en dag i Villa Solfrid, Elin Sundsbergs vänförening.

Hembygdsresan. Sex av Bhfs medlemsföreningar har fått besök av Bohusläns museums pedagog och Bhfs kulturarvskonsulent som arrangerat aktiviteter för barn och unga i samverkan med föreningen, som prova på att tvätta som för 100 år sedan; göra eget bivaxljus; lekar från förr och Gissa föremålet – föreningen väljer föremål ur samlingarna. Nära 200 barn deltog i Hembygdsresan.

Bohusläns seglande kulturarv – skutor, skolor och skärgård idag. Bhf är delaktig i projektet och under året har en förstudie genomförts kring hur högstadielärover kan få uppleva maritimt kulturarv och generationsmöten mellan unga och äldre i kulturarvsföreningar. I samverkan med maritima kulturarvsföreningar arrangerades en temadag, dessutom skolbesök; besök på skutor m.m.

Inriktningsperspektiv Hållbarhet

Exempel på aktiviteter under året:

Gammal kunskap i nya händer är en satsning på byggnadsvård för att stötta och inspirera kulturarvsföreningar. Under året har inspirationsträffar arrangerats och praktiska aktiviteter hos föreningar. I samverkan inom Hus med historia.

Jordkällarkurs. En dag om jordkällarens kulturhistoria, rundtur till olika jordkällare och prova på att spräcka sten. Kursledare Kjell Gustafsson, Kronobergs hembygdsförbund. Värdförening Tanums hbf.

Tema Kraft och energi lyftes under året inom Prisma VG. Bhf var medarrangör till inspirationsträff Innan elektriciteten kom till byn – om hur kulturarvsföreningar kan arrangera aktiviteter för att belysa hur vi hade det före elektricitetens intåg.

Inriktningsperspektiv Arkiv, föremålsvård och dokumenthantering.

Exempel på aktiviteter under året:

Arkivkurser arrangerades i samverkan inom HembygdVäst och med Studieförbundet Vuxenskolan Västra Götaland och föreningsarkiven i regionen som medarrangörer.

Bhf ingår i HembygdVästs *arbetsgrupp Arkiv- och digitalisering*.

Mera...

Kvarndag arrangerades av Kvarngruppen i Hus med historiagruppen. En dag med föredrag, samtal och besök i kvarn, för föreningar och kvarnägare. Kvarngruppen har en Facebooksida: Kvarnar i Väst.

Historien om Bohuslän: Bhfs arbetsgrupp med samma namn samverkar med Bohusläns museums arbetsgrupp för satsningen Historien om Bohuslän, en del av Historien om Sverige, med anledning av SVTs historiesatsning. Bhfs tidskrift Bohusarvet har lyft tema Historien om Bohuslän.

Tema Utställningar: tillsammans med utställningsansvariga på Bohusläns museum besökte kulturarvskonsulenterna föreningar för att samla underlag kring föreningarnas behov kring ämnet och under året planerades för inspirationsträffar och en handledning om utställningar för föreningar.

Kulturturismkonferens arrangerades av Prisma VGs kulturturismgrupp som Bhf ingår i. Ett 80-tal deltagare från hela Sverige deltog, från föreningar, kommuner, turismaktörer m.fl.

Skagerraks kapare inom tema Havet förenar är ett koncept som utvecklats i samverkan mellan Bhf, Studieförbundet Vuxenskolan och Lysekils kommun. Konceptet innehåller en vandringsutställning, Skagerraks kapare, med tillhörande aktiviteter för främst målgruppen barn och unga och studiecirkelmateriel. Bhfs medlemsföreningar kan låna utställningen och Studieförbundet Vuxenskolan är resurs för aktiviteter kring utställningen och temat.

Publicering m.m.

Bhfs tidskrift Bohusarvet utkommer med fyra nummer om året. Teman för 2023 var Mat som kulturarv; Upptäck ditt smultronställe; Kura skymning och Utställningar. Bohusarvets redaktionsråd träffades fyra gånger och i rådet ingår Lars-Olof Olsson och Lars Rydbom från Bhfs styrelse samt redaktören för Bohusarvet: Marika Russberg. Layouten för Bohusarvet gör Harri Kantola.

Årets hembygdsbok, hembygdsskrift och övriga publikation utses varje år av Bhf bland publikationer som medlemsföreningarna gett ut eller varit delaktiga i utgivningen av. Jury för Årets hembygdsbok m.fl. 2022 (som presenteras 2023): Gun Jarnedal och Lars-Olof Olsson, styrelseledamöter i Bhf, Viveka Overland, tidigare förlagsansvarig på Bohusläns museum samt Bhfs kulturarvskonsulent Marika Russberg.

Årets hembygdsbok 2022: *Mölnåls historia*. Av Lars Gahrn. Utgiven av Mölnåls hembygdsförening.

Årets hembygdsskrift 2022: *Uddevalla hembygdsförenings årsskrift*. Utgiven av Uddevalla hembygdsförening. Redaktion: Gunnar Klasson och Maria Gustavsdotter.

Årets Övriga publikation 2022: *Kutterfiske på Nordsjön 1900-1930* med bilaga *Mönstringsrullor*.

Av Anders Framme. Utgiven av Tjärnö hembygdsförening.

Hedersomnämmande Årets övriga publikation 2022: *Torvmyrar i västra Lyse*. Av Mats Andreasson.

I samarbete med Lyse hembygdsförening.

Upptäck ditt smultronställe. Broschyren trycks vartannat år, i broschyren finns medlemsföreningarna presenterade med bild samt är utmärkta på en karta. Syftet är att synliggöra medlemsföreningarna som besöksmål. Broschyren finns tillgänglig hos medlemsföreningarna, på turistbyråer, på Bohusläns museum m.fl. platser och delas ut av Bhf i olika sammanhang.

Digitala nyhetsbrev skickas ca 1 gång/månad till medlemsföreningarna. Med start under pandemin påbörjades också utskick av tematiska nyhetsbrev/tipsblad.

/Styrelsen för Bohusläns hembygdsförbund